

Restauratie Domkerk 2017 - 2019 - 2022

Provincie Utrecht en Gemeente Utrecht kennen subsidies toe voor Restauratie Domkerk 2019-2022. Actie voor verwerving financiële middelen uitvoering Groot Onderhoud 2017 - 2022. Vanwege bezuinigingen van rijkswege werden de financiële middelen voor Groot Onderhoud voor de Domkerk in 2011 beëindigd. Gedurende een lange reeks van jaren vanaf de voltooiing van de restauratie 1968-1986 werden deze werkzaamheden voor de Domkerk betaald uit de BRIM-regeling (Besluit Rijksregeling Instandhouding Monumenten). De BRIM droeg in dit kader zorg voor een financiële dekking van 50% van de Groot Onderhoudskosten.

Regen, wind en ijs

De opbrengst van het met steun van Gemeente en Provincie Utrecht door de PGU en zijn voorganger opgerichte Kapitaal Groot Onderhoud en een jaarlijkse bijdrage van de Domkerk droegen zorg voor de niet-subsidiabele kosten van 50 %. Door het wegvallen van de BRIM kon de Domkerk in de jaren hierna aan de buitenzijde slechts extensief worden onderhouden. Door de drastisch verlaagde rente trad een belangrijke verschuiving van de financiering van de benodigde eigen bijdragen richting de kerk op. Het unieke rijksmonument gotische Domkerk heeft echter voortdurend onderhoud nodig. Constructief bevindt de Domkerk zich in goede staat. Maar door het uitblijven van middelen ontstond achterstallig onderhoud aan vooral het steenwerk door de werking van regen, wind en ijs aan de buitenzijde.

Ontvangst subsidie

Nadat eind december 2015 een grondige inspectie door de restauratiearchitect was uitgevoerd mede met behulp van een hoogtewerker waren wij dan ook buitengewoon verheugd dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) onze aanvraag uit 2016 heeft gehonoreerd waardoor in de jaren 2017 - 2022 weer regulier Groot Onderhoud aan de buitenzijde kon worden uitgevoerd. Hiermee was over de gehele looptijd ca. € 1,6 mln. gemoeid waarvan de helft van 50 % door de RCE werd gefinancierd. Met bijdragen van de Gemeente Utrecht, twee Erfgoedparels van de Provincie Utrecht en een grote Crowdfundingsactie Draag de Dom II en ondersteuning door tal van particuliere fondsen werd het bedrag voor de benodigde eigen bijdrage

Top Bereikt. Foto: Theo Kralt

Met mos begroeide waterspuwer. Foto: Theo Kralt

opgehaald. Zie hiervoor het bord aangebracht aan de noordzijde van de Domkerk. Hiermee zijn inmiddels een groot aantal noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Op 9 oktober 2019 vierden we met mevrouw dr. Anke Klein, wethouder van de gemeente Utrecht, het bereiken van het hoogste punt van de restauratie. Naast werkbezoeken van de betrokken overheden heeft de Commissie Fondsenwerving bestaande uit Bert Holsappel, penningmeester Domkerk, Marco van der Werf, communicatie Domkerk, Hugo Meijer en ondergetekende alle bijdragende particuliere fondsen en betrokkenen op de steigers ontvangen voor een bezoek aan de restauratiewerkzaamheden op 26 juni 2019.

Restauratie Domkerk 2019 - 2022

Nadat de steigers in 2017 waren geplaatst, werd al snel duidelijk dat er voor het herstel van het steenwerk aan de buitenzijde veel meer geld nodig was dan alleen in het kader van Groot Onderhoud kon worden uitgevoerd. Opnieuw werd door de restauratiearchitect in nauwe afstemming met de RCE een grondig Inspectierapport opgesteld over de noodzakelijke restauratiewerkzaamheden voor de Domkerk in de komende jaren. Bij de Domkerk gaat het om hele grote oppervlakten. Dat besef je pas echt als je op de steigers staat of rondloopt op de daken van de Domkerk. De uit te voeren werkzaamheden bestaan uit de volgende 7-tal hoofdonderdelen:

1. Streefpeilers en luchtbogen 9 tot en met 12
2. Koorsluiting en lage gevel, steunberen en luchtbogen 4 tot en met 8 tot en met dakopbouw ter plaatse van luchtboog 9
3. Lage gevels zuiderkapel en zuidzijde langs kloostertuin en DomCafé

4. Kopgevel Zuidertransept met trappentoren en 50% westgevel
5. Lage gevel Westportaal
6. Kopgevel Noordertransept met trappentoren en 50% westgevel en
7. Lage gevels met balustrade Noordzijde

Steun van Rijk en Gemeente

Op 23 augustus 2018 ontving de PGU voor de restauratie van de Domkerk van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen en de RCE een rijkssubsidie van € 3 mln. tegen een percentage van 70%. De Gemeente Utrecht kende € 300.000 toe in het kader van de Voorjaarsnota 2019 en de Provincie Utrecht op 26 augustus 2019 € 437.000. De overige fondsenwerving loopt voor enkele onderdelen door tot in 2020. In totaal is met het Groot Onderhoud en de restauratiefasen I en II in de jaren 2017-2022 inclusief de vereiste eigen bijdragen ca. € 5 mln. gemoeid. De betreffende werkzaamheden worden door de architect en de aannemer in nauw overleg met de RCE en de gemeente uitgevoerd conform de beschrijvingen.

Samengevat is met de afronding van de hierboven genoemde werkzaamheden met restauratiefase I de restauratie van de bovenzijden van de Domkerk, waaronder het hoogkoor met de kooromgang uitgevoerd. Met restauratiefase II is de restauratie van de bovenzijden van de oostzijde en de noordzijde nu uitgevoerd. De steigers voor het noordertransept zijn weggehaald - het grote glas-in-loodraam is weer goed zichtbaar - en werden weer opgebouwd aan de westzijde. Dit deel wordt in de zomer van 2020 afgerond. Hierna worden verdere werkzaamheden voor Groot Onderhoud uitgevoerd. In de komende jaren bekijken wij samen met alle betrokkenen, hoe vanaf 2023 de restauratiefasen III en IV voor de zuidgevel van de Domkerk en de onderzijden van de kerk - die dan aan de beurt zijn - het beste plaats kunnen vinden en gefinancierd moeten worden. Duurzame werkzaamheden voor een toekomstbestendige Domkerk.

Theo Kralt, voorzitter commissie Fondsenwerving Restauratie Domkerk